

MAŇA

56

30 rokov rodinných výletov

Čo bude témou vianočnej Mane? Nebolo veľmi nad čím premýšľať... Vianoce sú predsa sviatkami rodiny – a tá

naša ich tuším dokáže v istom zmysle sláviť i uprostred leta. Už 30 rokov je totiž prvá augustová sobota takým našim malým rodinným sviatkom – a veľkou rodinnou udalosťou. Už 30 rokov sa v tento deň vydávame na cesty-nectesty nielen aby sme spoznávali krásy Slovenska, ale i seba navzájom. Aby sme pobudli spolu.

A čo je na tomto svete krajšie, ako byť spolu, ako byť si navzájom darom? Ved' aj tie Vianoce, čím sme starší, tým viac sú pre nás o rodinnej pohode a súdržnosti ako o dokazovaní si toho, kto si koľko pod stromček môže dovoliť kúpiť. Pozorovať svetielka v očiach detí je pre nás vzácnejšie než mať plné bruchá a podeliť sa o niečo je viac ako dostať.

Učí nás tomu betlehemská maštaľka – a učí nás tomu aj náš rodinný výlet. Miesto bezpodmienečného prijatia, nefalšovanej radosti a ochoty deliť sa. Možno len o tú šnicľu v batohu či o neschopnosť priviesť svoj tím do víťazného finále. Dôležité je pri tom jedno – deliť sa s láskou. A pochopiť, že víťazom je každý, kto vytrvá ☺.

Petra Humajová

Začiatkom augusta dovolenkovali Šutinskí v Česku. Navštívili Český Krumlov, kde splavovali Vltavu na rafte. Potom sa vybrali tiež do múzea Vltavínov, na zámok a do grafitovej bane. Pár dní strávili aj v Mariánských lázních a v Karlových Varoch.

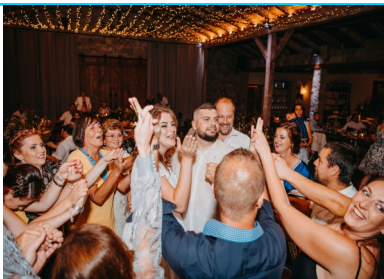

V pondelok 2. augusta oslávila Maťka Humajová svoje 30. narodeniny. Večer bola za ňu v kostole u piaristov odslúžená sv. omša, na ktorú okrem najbližšej rodiny prišli ako prekvapenie aj jej bývalé kolegyně a stále dobré kamarátky z lekárne v Novákoch, kde predtým pracovala. Ďalšie prekvapenie ju čakalo po návrate domov na plote – už tam sedeli a nedočkavo ju vyzerali jej kamarátky z detstva Dominika Kováčiková a Lucia Bátorová. Osláviť tieto „okružliny“ sa teda Maťke ticho a nenápadne, ako to pôvodne plánovala, až tak veľmi nepodarilo ☺.

V sobotu 7. augusta vyrazili príslušníci našej rodiny už na 30. rodinný výlet, ktorý pre nich tak ako každý rok zorganizoval Peter Petráš s pomocou svoje dcéry Silvie Kovárovej. Výletníci tentoraz splavili Oravu na pltiach, navštívili Múzeum kávy v Krušetnici a povožili sa na tanku v Podbieli.

V piatok 13. augusta pozvali svoju rodinu a priateľov na dodatočnú svadobnú hostinu Silvia a Vladimír Kovárovci, ktorí si už svoje áno povedali počas zimného lockdownu 22. januára v piaristickom kostole. Hostina sa konala v Silviinej „domovskej reštaurácii“ Meridiana, ktorú ako architektka navrhovala. O zábavu hostí sa starala hudobná skupina Necpalanka i Poluvská muzika. Svadobčania sa dobre zabávali až do skorých ranných hodín.

Okrem Čiech stihli Šutinskí absolvovať aj dovolenku na Slovensku. Navštívili Pieniny, Červený Kláštor, splavovali Dunajec a cestou domov sa zastavili v Nestville v Hniezdnom v čokoládovni a vo výrobní whisky. Neskôr sa vybrali do Terchovej a Jánošíkových dier.

V utorok 17. augusta pribudla do našej rodiny nová členka. Zuzane a Martinovi Chudým sa v Bratislave narodila dcéra Sára. Merala 51 cm a vážila 3 550 g.

Rodina Chudá z Nedožier-Brezian si po druhýkrát v rámci dovolenky vyskúšala splav Malého Dunaja. V priebehu dvoch dní preveslovali približne 30 kilometrov. Darilo sa im aj pri zbere húb – počas jedného mesiaca nazbierali takmer 500 dubákov.

Od 27. augusta do 11. septembra pobudla Maťka Humajová s kamarátkami Lenkou Modranovou a Róbertom Kováčikom na dovolenke v talianskom Caorle. Okrem príjemného počasia, dobrého jedla či kúpania sa v mori si užili i výlety do blízkych miest Portogruaro a Grado. Cestou domov prespávali v rakúskom Salzburgu, a tak si aspoň sčasti prezreli i toto mesto.

Peter Chudý ml. strávil v septembri týždeň vo Francúzsku. Oživil si tak spomienky na svoj pracovný pobyt v Nice, keďže tu istý čas žil.

Od septembra začala Agátka Humajová navštevovať škôlku v Poluvsí. Lucka Petrášová sa tiež stala škôlkarkou v Slovenskom Grobe. Obe dievčatá sa v škôlke adaptovali a získavajú stále nové a nové zručnosti, hoci aj pandemická situácia im to veľmi neuľahčuje. Roderik Weissabel ml. zas postúpil na druhý stupeň piaristickej základnej školy a na hodinách slovenčiny a dejepisu sa ako žiak stretáva s vyučujúcou Petrou Humajovou.

Peter Chudý st., ktorý tvorí pod menom Peter Šloser, absolvoval v septembri besedu v Mestskej knižnici M. Mišika v Prievidzi. Poskytol tiež rozhovor denníku SME – na webe bol počas celého týždňa od uverejnenia najčítanejším a mal až 120 000 zhladnutí. Následne začal na SME tvoriť vlastný blog.

V sobotu 11. septembra po dlhom čase zavítala na návštevu do svojho rodiska Vierka Bohóová s manželom Alexandrom, ktorí žijú v Rimavskej Sobote. Navštívili rodinu v Nedožeroch-Brezanoch i v Necpaloch a aspoň na chvíľu sa tak tešili i z iného ako telefonického kontaktu.

V piatok 17. septembra sa Filomena Petrášová dožila 87 rokov. K množstvu gratulantov sa v nedeľu 19. septembra pridala aj vnučka Veronika Sutinská, ktorá po svojej starkej zdedila talent na pečenie i chuť sa mu venovať z celej rodiny asi najviac. Aj tentoraz priniesla starkej krásnu a chutnú vlastnoručne upečenú tortu.

V nedeľu 26. septembra sa Dominike Šmídovej a jej priateľovi Milošovi Pösovi narodila dcéra Adelka. Merala 46 cm a vážila 3460 g. Malému Miloškovi tak pribudla do rodiny sestrička.

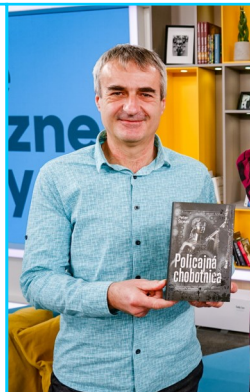

Na jeseň tohto školského roka začali učitelia piaristickej školy podnikáť spoločné turistické vychádzky. 2. októbra sa vybrali na Jančekovu skalú neďaleko Cigľá. 6. novembra zas navštívili Malý Lubín pri Chalmovej. Spolu s nimi sa vychádzok zúčastňovala i Petra Humajová. Tá počas pekných jesenných dní podnikla i niekoľko krátkych turistických prechádzok v Kláštore pod Znievom spolu so sestrou Maťkou a dve výpravy do zaniknutej dedinky Hadviga v Turci, raz s kamarátkou Miškou Laurincovou, raz so sestrou Maťkou, ale obidva razy pod vedením orientačne zdatného pátra Janka

Hríba, ktorý do zaniknutej dedinky poľahky trafil.

Od októbra sa rozbehla spolupráca Petry Humajovej so študentom masmediálnej komunikácie Adriánom Mečiarom. V piaristickej škole prebieha pod ich vedením online krúžok *Mediálna tvorba*, v rámci ktorého Adrián zasväčuje všetkých záujemcov do tajov žurnalistiky. Vďaka svojej online podobe sa môže realizovať aj napriek tomu, že Adrián študuje v Trnave a že v čase lockdownov sa iné krúžky „fyzicky“ realizovať nemôžu.

V októbri vyšla Petrovi Šloserovi už tretia kniha. Volá sa *Policajná chobotnica* a vydalo ju vydavateľstvo IKAR. Kniha čitateľov zavedie do roku 2017, keď sa odohrá vražda bosa jednej z najsilnejších bratislavských zločineckých skupín. Čestní policajti stoja pred ťažkou úlohou – majú nielen dokázať vinu kriminálnikom, ale i vyhrať neúprosný boj s policajnou chobotnicou, ktorej úlohou je kryť politikov aj zločincov. Pri písaní vychádza Peter Šloser ako vždy z vlastných skúseností. Kniha bola do života uvedená besedou so známym literárnym kritikom Dodom Nagyom v predajni Panta Rhei v Bratislave. V priebehu mesiacov november a december absolvoval tiež Peter Šloser rozhovory v TV Markíza, v Slovenskom rozhlase, v TV JOJ či na TA3.

V októbri, v čase ešte uvoľnených opatrení, si Martina a Petra Humajové po dlhom čase dožičili trochu kultúrneho života. V sobotu 2. októbra sa vybrali do divadla v Martine na derniéru pseudoopery *Biológia politika – Fouché!!!*, predstavujúcu život francúzskeho politika – chameleona – Josepha Fouchého, ktorý dokázal „prežiť“ všetky politické režimy pred francúzskou revolúciou, ale i po nej. V pondelok 11. októbra sa zas vybrali na koncert Jarka Nohavicu do Žiaru nad Hronom.

V utorok 12. októbra si Veronika Šutinská prevzala striebornú Janského plaketu za 20 bezplatných odberov krvi.

V nedeľu 17. októbra sa stali rodičmi aj Silvia a Vladimír Kovárovci. Dcéra Eliška sa im narodila v bojnickej nemocnici. Merala 53 cm a vážila 4000 g.

V sobotu 30. októbra sa Maťko Šutinský zúčastnil pretekov v Aréne Gajary na Yamaha Raptore 250. Skončil prvý v kategórii *Deti* a druhý v kategórii *Ženy a Junior*.

Počas letných i jesenných mesiacov absolvovala rodina

Šutinská viacero turistických výstupov. Dostali sa na Pustý hrad, Vápeč, Strážov, Martinské hole či v Tatrách na Sliezsky dom, Bilíkovu chatu a Reinerovu útulňu.

V novembri bola rodina Božky Humajovej a Chudých obohatená o nových obyvateľov ich chovného dvora – o desať sliepčiek.

Aj napriek tomu, že boli práve v karanténe, k Weissabelovcom Mikuláš zavítal. A nielen tam. Predstavte si, že na druhý deň sa objavil i na online hodine slovenského jazyka, ktorú mala Petra Humajová s piatakmi! Kde sa tam len vzal 😊?

Vo štvrtok 16. decembra navštívil online hodiny literatúry Petry Humajovej u piatakov a šiestakov ďalší vzácny hosť – textár, hudobník a spisovateľ Miro Jilo. Porozprával deťom zaujímavosti o tvorbe textov, zahrál im na gitare a predstavil im tiež svoju novú knihu *Stovečkovo*. Piatakom na dejepise zas v tento posledný týždeň vyučovania pred prázdninami o práci v múzeu porozprával Ján Vingárik z Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi.

Petra Humajová
Foto: archív rodiny

LETO BEZ RODINNÉHO VÝLETU SI UŽ ANI NEVIEM PREDSTAVIŤ

Zjavil sa medzi nami tak „po nespalsky“ – z ničoho nič. A hneď zapadol. Keď je Robert Berák súčasťou nejakého súťažného družstva, je nám jasné, že o zábavu bude postarané. A zdá sa, že ani on sa na našich výletoch necíti zle. Viac vám prezradí v nasledujúcom rozhovore.

Ty nie si priamo členom našej rodiny a na rodinné výlety si sa dostal až v tomto „novšom období“. Kedy to bolo? A vďaka komu?

Pamätám si to úplne presne. Prvýkrát som sa výletu zúčastnil vďaka mojej Renke, ktorá je priamou rodinou zo strany Martina Sutinského a ten je zas zaťkom Petrášovcov. Renka chodila na tieto výlety už niekoľko rokov, ja som bol po prvý raz na 27. ročníku výletu v roku 2018.

Čo si si pod pojmom „rodinný výlet“ predstavoval, keď si naň šiel po prvýkrát? Líšila sa realita od tvojich predstáv?

Vďaka Renke som presne vedel, čo ma čaká – resp. skôr nevedel, lebo trasu výletu sme sa dozvedeli až ráno v autobuse ☺. Moje očakávania sa naplnili do posledného detailu. Zábava, spoznávanie rôznych kútov Slovenska, súťaž...

Spomínaš si aj na trasu tohto tvojho prvého rodinného výletu?

Jasné. Absolvovali sme okruh Veľký Krtíš s ochutnávkou vín, presun na Chopok, kde sme pobudli v prírode, bol som členom súťažného tímu... Nechýbala tombola, hudba, zábava.

Ktoré z doteraz navštívených miest ťa zaujali najviac?

Vojenské múzeum v Piešťanoch, degustácia dobrých vín, dobré pivo pod Oravským hradom, Múzeum kávy na Orave.

Kam by si ešte navrhoval ísť?

Keďže moja krv je horehronská, navrhoval by som ísť do Horehronského múzea v Brezne, do Heľpy, k prameňu rieky Hron, do dedinky Stratená, do Dobšinskej ľadovej jaskyne... A keby hosteska Milanko dodržala náplň svojej práce počas cesty a veľa by sme popili, mohli by sme sa zastaviť aj na Prednej Hore.

Od prvej chvíle si sa stal aj neodmysliteľnou súčasťou súťažných družstiev na výlete. Pre mňa sa pamätnou stala najmä súťažná úloha, keď ste počas tanca mali vytriasať pingpongové loptičky umiestnené v škatuľke pripevnenej na tele svojho spoluhráča. Súťažil si vtedy s Petrom Lachkým, zdvihol si ho do výšky a loptičky si z neho doslova „vytriasal“. Zapísala sa aj tebe do pamäti nejaká špeciálna súťažná

úloha?

Áno, rád spomínam na súťažnú úlohu, keď sme robili pytačky od svokry (Peťo Petrás). Bolo to v roku 2019.

V tomto čísle Mane máme uverejnenú aj báseň, ktorú si zložil na oslavu 30. rodinného výletu. Písal si už aj predtým? Alebo až rodinný výlet odhalil v tebe toto „básnické črevo“?

Co sa týka srandy, mne vždy napadne nejaká blbosť, hlava začne spontánne pracovať a dopadne to tak, ako to aj všetci účastníci výletu mohli vidieť. Rýmovačky mi vždy boli blízke.

V tejto básni venuješ hlavnému organizátorovi výletov Petrovi Petrášovi viaceré verše, napríklad: „Dobrý majster Petráš zábavu nabudí.“ Co na ňom ako na človeku najviac oceňuješ?

Aj napriek tomu, že nášho Peťu nepoznám až tak dlho, vidím, že z neho vyžaruje dobrosrdečnosť a ako všetci vieme, o dobrú zábavu s ním je vždy postarané.

Prečo si sa na rodinné výlety rozhodol ísť aj v nasledujúce roky?

Po absolvovaní prvého výletu mi bolo jasné, že už sa viac niet o čom rozhodovať. Hneď som vedel, že v tejto rodinnej tradícii budem veľmi rád pokračovať. A leto bez rodinného výletu si už ani neviem predstaviť.

Co považuješ za najväčší prínos rodinných výletov?

Je to v prvom rade stretnutie dobrých ľudí, s ktorými je vždy zábava. S mnohými z nich sa vidím iba tam.

Co by si chcel rodinným výletom popriať k ich 30. narodeninám?

Vždy dobrú partiu ľudí a veľa kilometrov bez nehody. Veľa pálenky a vína i mnoho nových námetov na súťaže. Otcovi rodinných výletov Peťovi ďakujem za založenie takejto krásnej rodinnej tradície. Nech starne čo najpomalšie, nech je rodinným diktátorom čo najdlhšie, nech je jeho funkcia doživotná. A samozrejme, že mu radi budeme pomáhať kreovať ďalšie ročníky.

Ďakujem za rozhovor!
Petra Humajová
Foto: Martina Humajová

Robert Berák (42) sa narodil v Českom Krumlove, ale korene po otcovi má slovenské, horehronské. Ako 9-ročný sa presťahoval do Prievidze. Chodil do športovej hokejovej triedy na ZŠ Sama Chalupku. Neskôr pokračoval v štúdiu a športovom gymnáziu v Novákoch. Počas celého tohto obdobia aktívne hrával hokej za mesto Prievidza. Po skončení strednej školy brigádoval na rôznych miestach mimo Slovenska a po absolvovaní vojenskej služby pracoval ako živnostník v rôznych odboroch. Ako 38-ročný sa zoznámil s Renátkou, s ktorou má syna Robka. Rodine venuje všetok svoj voľný čas. Má rád nové výzvy, nové priateľstvá a nové dobrodružstvá.

CHVÁLA TRÁPNYCH OKAMIHOV

Kedy ste sa naposledy pri čítaní knihy tak smiali, že ste až plakali? Mne sa to stalo nedávno pri čítaní „*Pominutých chvál*“ od Štěpána Smolena. Okrem sebaironie však zo všetkých pórov jeho slov presakovala i neskonalá múdrosť. A tak som dlho neváhala, keď som uvažovala o tom, čo vám v tejto Mani v rámci Katolíckeho kútika ponúknuť. Nech sa páči, úryvok najnovšej knihy Štěpána Smolena!

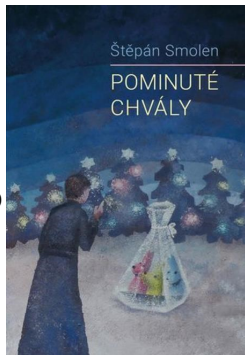
Navštívil som cez leto exotickú krajinu na veľmi blízkom východe a v rámci tej návštevy som sa potreboval premiestniť z Kamennej Poruby do Čičmian. Po ceste vinúcej sa malebným Rajeckým údolím to malo byť iba dvadsaťpäť kilometrov, i povedal som si, že pôjdem pešo. Z asfaltu v údolí ma to ťahalo nahor k nevychodeným cestičkám. Po krátkej úvahe som túto túžbu poslušol a zamieril som do Strážovských vrchov, nemajúc síce ani mapu, ani buzolu, ani šikovný telefón, ale zato škelý orientačný zmysel. Naprjek snahe síce vo všeličom od spevu až po zatkanie klincov zaostávam, pokiaľ však ide o umenie dôjsť k cieľu neznámym terénom, dostal som zhora neomylný vnútorný kompas. Smer určím ľahko podľa slnka a krajinného reliéfu.

Hneď na počiatku svojho putovania, v obci Rajecká Lesná, som v továrni na Kofolu (tak tu sa teda vyrába!) zahol do lesov a stretol som baču. Dobrotivý starec ma uistil, že i takto sa do Čičmian dostať môžem, ale varoval ma, že „sú tu všade medvede“. Spýtal som sa, či sa mám medveďov báť. Odvetil, že báť sa nemusím, iba si mám dávať pozor. Spýtal som sa teda, ako sa líši „báť sa“ a „dávať si pozor“ a ako sa to druhé robí. Povedal, že nech predovšetkým nechodím sám. Potom zmizol so svojím ovčím stádom za zákrutou a nechal ma samého v divočine.

Kráčal som vpred a nikoho som nestretával, iba som usilovne stúpil a klesal za svojím cieľom bučinami i smrečinami, lúkami i pastvinami, údolíčkami i hrebienkami oných malohôr. Prevýšenie bolo v tej krajine značné, únava tiež. Vpred ma však poháňala obava z možnej konfrontácie s vyhladovaným včelárom a tiež vidina čičmianskeho odpočinku. Hlavne som mal pred očami príslub tamojšej pizze, zvanej gazdovská, ktorá vzniká tak, že sa na taliansku placku nahádzu slovenské suroviny určené na vykrmovanie domorodých drevorubačov.

Slnko sa už skláňalo na západ, keď ku mne odkiaľsi z hlbín doláhli prejavy civilizácie. Počul som hukot áut a medzi vetvami som zahliadol strechy. Zaplavila ma radosť. Tam niekde v údolí pri potoku ma čaká obec Fačkov alebo i samotné Čičmany. Zliezol som strmou stráňou dolu, opatrne, pretože sandále sa v štrku medzi ihličnanmi šmykali, a keď sa potom koruny stromov konečne rozostúpili, zazrel som pred sebou – tovareň na Kofolu v Rajeckej Lesnej.

Chvíľu som neveril vlastným očiam, ale keď som im konečne uveril, sklonil som hlavu a vyrazil som, tentoraz po asfaltke, do Čičmian.

A ako som tak, vyhýbajúc sa nákladiakom kráčal, zistil som, že ma sprevádza pocit trápna, čo nie je práve najpríjemnejší spoločník. Skúsil som jeho nevitánú prítomnosť prehlušiť najskôr spevom, ale keďže spievam rovnako dobre ako zatlkam klince, čoskoro som to nechal tak. Prehliadať som trápno nedokázal – bolo treba stretnúť sa s ním priamo a vypudiť ho z duše. Ibaže ako?

Možno by pomohlo, hovoril som si, keby som teraz zostávajúcich dvadsať kilometrov do Čičmian strávil nadávaním sebe, alebo ešte lepšie – a menej bolestivo – Klubu slovenských turistov, ktorý tak hanebne zabudol v Strážovských vrchoch umiestniť značky. Potom sa mi však mozgom mihol spásonosný postreh.

Spomenul som si na múdry postreh, ktorý sa ku mne dostal od dávnych učiteľov cirkvi, od starcov tvrdiacich, že i trápnosť sa dá dobre duchovne zužitkovať – a to dokonca v boji proti tej najhoršej zo všetkých nerestí, pýche. Vtedy dávno na púšti si otcovia, pokiaľ viem, všimli, že môžem síce aktívne zápasiť proti svojmu obžerstvu a ohováraníu, proti lenivosti i hnevu, ale na pýchu že je každé moje snaženie krátke. Tá mrcha s každým mojím úspechom rastie. Čím som v boji proti nej zdatnejší, tým budem pyšnejší, ako som ju zdolal. Zdá sa, že na pyšnenie nie je liek. Ibaže moji pradedovia vo viere postrehli, že okrem aktívneho očisťovania od nerestí existuje taktiež pasívne očisťovanie. To sa aktivuje nie vlastnou snahou, ale prijímaním udalostí, ktoré mi prozreteľnosť pripraví, aby ma požehnanie pokorila.

Povedal som na základke vtip a nikto sa nesmial. Skúsil som na strednej počas lyžiarskeho výcviku použiť vlek, ale poma sa mi zachytila pod bundu, vymrštila ma dohora a ja som, zamotany v kábli, dopadol späť na zem, takže obsluha – pýtajúc sa najskôr rečnícky, či nie som idiot – musela stroj zastaviť a začať s vyslobodzovaním. Spýtal som sa na vysokej svojho spolubývajúceho na meno a hneď som ho zas zabudol. Bolo mi hlúpe pýtať sa znovu a radšej som čakal, kedy sa jeho identita vyjaví sama medzi rečou alebo prostredníctvom niekde položeného občianskeho. Keď sa tak ani po troch mesiacoch nestalo, šiel som za vrátničkou na internáte a spýtal som sa: „Prosím vás, pani, neviete, ako sa volá ten človek, čo so mnou tento rok býva na izbe?“

Pasívne očisťovanie duše. Všetky tie okamihy, keď som na smiech alebo na plač, keď prichádzam – bez toho, že by som zhrešil – o dobrú povest', sú materiálom, ktorým Pán buduje moju svätosť. Teda pokiaľ sa nevzpriem, nevzopriem, ale vidím v tých udalostiach tajomný jazyk milosti, ktorá ma chce očistiť i na tých miestach duše, kam vlastnými rukami nedosiahnem. „Kto sa povyšuje, bude ponížený,“ hovorí napokon Spasiteľ. Nie „kto sa povyšuje, nech sa poníži“, pretože samotným snažením sa pýcha nepremôže. Túto špinu si z duše nevydrhnem. To sám Pán ku mne priloží kefu pokorenia. Mojou úlohou je predovšetkým prestať sa vzpierať. Ako vtedy na výprave do Čičmian – tá síce zostala trápnou, ale aspoň trápnou užitočne.

(Preklad: Petra Humajová)

Obrázok: <https://www.mall.sk/ceska-sucasna/stepan-smolen-pomminute-chvaly-100065157546>

„KOMU SA NELENÍ, TOMU SA ČUDUJEM!“

(30. rodinný výlet)

Ani sme sa nenazdali a sviťol deň 30. rodinného výletu. Akcia, ktorú som ja osobne po prvýkrát zažila ako prváčka na základnej škole, už má v našej rodine nebyvalú tradíciu a počas celých tých tridsiatich rokov sa za ňou ukrýva jedno organizátorské meno – Peter Petráš. Síce vyhlásil heslo výletu, aké vyhlásil... Ale povedať, že jemu sa niečo „lení“, by asi nebola dvakrát pravda.

Pondelok 2. augusta 2021. Maskot výletu – Maťka Humajová – oslavuje svoje 30. narodeniny. Sobota 7. augusta 2021. Tridsiaty ročník rodinného výletu sa môže začať. Necpalanka úvodnou piesňou odštartovala deň plný dobrodružstiev, počas ktorého nám bolo celý čas do smiechu i do spevu. Veď kto by sa nesmiel už len pri úvodnom oznámení trasy? „Pôjdeme smerom na Oravu a tam v Oravskom Podzámku vás vysadíme a každý začnete pomaly šľapať späť. Môžete vyžiť i stopovanie. A komu sa podarí vrátiť domov prvému, stihne si aj upratať!“ vyhlásil Peter Petráš.

Plte i vakcinátor

Našťastie ujovi Peťovi nie vždy všetko môžeme veriť, a teda sme si tipli, že ani toto teda nebude až taká dôveryhodná informácia. Radšej sme pozorne sledovali cestu a z autobusu sme vystúpili až v prvom celi – v Hornej Lehote,

Medzitým už súťažné družstvá Červená armáda (kapitán Maťko Šutinský), Tridsať hrmených (kapitánka Maťka Humajová), Angel (kapitán Riki Weissabel) a Tučniačkovia (kapitánka Barbora Žáková) splnili prvé vedomostné úlohy – napísali počet písmen slovenskej abecedy, tipli si počet našich športovcov na olympiáde v Tokiu a vytvorili čo najviac slov, ktoré v sebe obsahujú spojenie hlások „čas“. Začali tiež špekulovať nad celodennou úlohou – ľubovoľným vytvorením na tému 30. rodinný výlet.

V Hornej Lehote nás už čakala skupina pltníkov, ktorí si nás porozdeľovali na svoje plte a vydali sme sa na plavbu riekou Oravou. Zhruba 5 kilometrov sme preplávali za 60 minút obohatených o historický výklad i rôzne zaujímavosti. Záver patrilo postupnému odkryvaniu majestátneho Oravského hradu na obzore.

Plavba bola ozaj zážitkom a po nej nezostávalo iné, ako zapíť to dobrým pivom. Nie že by naša tradičná výletná „hosteska“ (Milan Petráš) zaháľala a že by „nepriateľá“ (rozumej alkoholu) bolo tento rok málo, ale pandémie toho zmenila veľa. Okrem vlastných plastových štamperlíkov (na záver slúžili ako „hlasovacie zariadenie“ pri celodennej úlohe) bola novinkou i zmena pojmu „hosteska“ na „vakcinátor“ a „nepriateľ“ na „vakcína“.

Zdá sa, že na tomto výlete boli teda úspešne „zaočkovaní“ všetci. A zapili to i dobrým pivom značky Kastelán v Oravskom Podzámku.

Kávové zrnká všade naokolo

Na Orave sme zostali i ďalej. Presunuli sme sa do dedinky Krušetnica neďaleko Námestova, kde sídli Múzeum kávy. Mladý majiteľ, tiež len tridsiatnik podobne ako náš rodinný výlet, zo starého domu svojich rodičov vybudoval svetový unikát – múzeum so stenami pokrytými mozaikou z kávy (na jej výrobu boli použité štyri milióny kávových zrníek a dobrovoľníci ju ručne lepili zrnko po zrnku štyri roky) a zhromaždenými približne šesťsto vzácnymi predmetmi, ktoré s kávou, jej pestovaním a pražením súvisia.

Vo vedľajšej budove je pár mesiacov otvorená už i kaviareň, kde možno jeho kávu ochutnať – a účastníci zájazdu si veru pochvalovali, že chuť výborne. Pripravovaná

bola v horúcom piesku, čo bolo tiež veľmi zaujímavé.

V Krušetnici pri autobuse prebehla i ďalšia súťažná úloha – tentoraz exteriérová. Dvaja členovia družstva mali za úlohu umiestniť dvanásť pingpongových loptičiek (šesť v hornej časti tela, šesť v dolnej časti tela) tak, aby tomu tretiemu členovi nevypadli ani pri chodení na chodúľoch. Bola to veru riadne náročná úloha, ale napokon si s ňou všetci súťažiaci nejakým spôsobom – každý „po svojom“ –, poradili.

Teta Hela v tanku

To, čo nás čakalo potom, bol riadny adrenalín – jazda tankom neďaleko Podbiela. Prví nadšenci sa doň hneď vo veľkom počte „nasánkovali“, ale ich krik a vreskot po začiatku jazdy mnohých zostávajúcich skôr vystrašil. Tank si to totiž šíalym tempom namieril rovno do obrovskej kaluže a pritom všetkých „pohádzal“ zo strany na stranu ako mačence.

Aj po návrate mnohí hovorili, že taký adrenalín ešte nezažili, že jazdili po rieke, po strminách, po bahne..., čo sa aj na ich odevy a obuvi značne odrážalo.

Druhá skupina nadšencov už medzitým vyštartovala do terénu a zostala tretia postávajúcich váhajúcich. Rozhodný tón do danej situácie napokon vniesla sedemdesiatnička teta Hela Mečiarová: „Na tabuli píšu, že je to vhodné do 90 rokov – tak to ja mám asi poslednú príležitosť v živote!“

No a keď sa na to dala teta Hela... To už mladšie ročníky veru nemohli váhať. A tak sa na túto jazdu podujalo aj moje „absolútne neadrenalinové ja“ – a bol to veru riadny zážitok. Pre mňa osobne najmä z tej tety Hely a z toho, ako v pohode toto všetko spolu so svojou sestrou tetou Magdou absolvovala ona, keď ja som niekedy už ozaj mala problém sa nejako na tom svojom mieste „udržať“.

V euforickej nálade výlet pokračoval do Truslovej, kde sa v miestnom motoreste všetci posilnili na záverečný boj – poslednú súťažnú úlohu (zatkanie klinec) a prezentovanie celodennej úlohy, vďaka ktorej sme mali možnosť vidieť a počuť ozaj rôznorodé výtvary – od poézie a piesní až po rap. Víťazmi súťaže sa napokon stala Červená armáda a v tombole zas nejakú cenu vyhral takmer každý.

Ešte spoločná fotka, cesta domov, záverečná hudobná bodka Necpalanky v krčme u Dušana... A tridsiaty ročník rodinného výletu bol za nami. Organizátor Peter Petráš by chcel pomaly žezlo odovzdať mladším. Nájde sa niekto, kto sa mu v tomto vyrovná? Zápornú odpoveď na túto otázku poznáme asi všetci... Ale uvidíme. Možno sa o to predsa len aspoň ktosi pokúsi. Tešíme sa na ďalší rodinný výlet v roku 2022!

Text: Petra Humajová
Foto: Martina Humajová

Jednou zo súťažných úloh na 30. ročníku rodinného výletu bolo i vytvorenie ľubovoľného umeleckého útvaru na tému 30. rodinný výlet. Keďže všetky súťažné družstvá vytvorili texty, ktoré buď zaspievali, zara-
povali alebo zarecitovali, môžeme ich na stránkach Mane sprostredkovať i vám. A kto by si ich chcel vypočuť i „naživo“... Nech navštívi fb Martiny Humajovej ☺.

Červená armáda a jej výtvor

Iba raz za rok príde ten čas,
vtedy všetko zlé sa utíši v nás.
Spravíme si výlet, ktorý máme radi,
preto sa každý na tridsiatku – ročník do Nepcál vráti.

Čaká nás jazda a veľa dobrých ľudí,
dobrý majster Petráš zábavu nabudí.
V autobuse vtipy, súťaže a drinky,
nie je žiadna šanca na nudné chvíľky.

R: Tridsiaty výlet je krásny čas,
budeme spolu a bude nám fajn.
Tridsiatka na Orave, to je ten time,
plte, pivo, tanky, káva a čaj.

Prešli sme spolu možno tisíc krokov,
uplynulo odvtedy krásnych tridsať rokov.
Hosteska Milan veľa nám ulieval,
keď som to porátal, tak pot ma oblieval.

Každý rok to bolo vyše tridsať fliaš,
dokopy to máme vyše tisíc čiaš.
Pečienky nám slúžia, to je dobrá správa,
na budúcu jazdu prajeme si pána.

Ty si pre nás všetko, ty si náš svet,
ujo Petráš Peter, neskončíme hneď.

R: Tridsiaty výlet je krásny čas,
budeme spolu a bude nám fajn.
Tridsiatka na Orave, to je ten time,
plte, pivo, tanky, káva a čaj.

Prichádzame domov, boli super vtipy,
cesta išla rýchlo, aj tie tvoje triky.
Tvoje baby pripravili presne, čo sme chceli,
v autobuse sme nadarmo nesedeli.

Tridsaťkrát ďakujem. Tridsaťkrát tleskam.
Tridsaťkrát kričím. Tridsaťkrát vrieskam.
Chce sa mi plakať, lebo už je koniec,
ale to nevádi, lebo je tu borec.
Borec menom Petráš. Tak to cítim zas,
rok nám prejde rýchlo, stretneme sa zas.

Ukončujem všetko, už zvoní zvonec,
práve touto vetou vyhlasujem koniec!

Tridsať hrmených a ich výtvor:

Dnes nás baví Necpalanka,
tancovať chce Majka, Anka,
pre kapelu celkom slušný vek,
veď už 30 rokov baví svet.

Na zázjazde spievať chceme,
dobrú hudbu milujeme.
Hej, hoc' domov cesty kus,
baví sa celý autobus.

Angel a ich výtvor:

Hej, baby! Hej, Rod'ol!
Nesed' na riti,
budík už zvoní,
tak pod' s nami von.
Ty a tu teraz,
zabaľ rezne, fľašu, kekсы,
nemusiš byť pri tom sexi,
ideme na dlhé cesty.

Zabudni na stres,
len nezabudni fľašu doma,
čaká na ňu celá banda,
bude spievať aj La bamba.

Pijeme len raz,
práve tu a práve teraz,
každý výlet je vždy bomba,
spráskam sa tam vždy jak doga.

A ten dnešný tridsiaty,
no čo vám poviem, ten bol fasa,
vyzerám zas ako prasa,
vakcinátor je tu zasa.

Tučniáčkovia a ich výtvor:

Jubilejný výlet tridsiaty,
ako sardinky sme v autobuse napchatí.
Výlet a dobra zábava sa začína,
podáva sa aj 52 % vakcína.
Pod Oravským hradom plavili sme sa na
plti,
toto nám všetkým bolo po chuti.
Pltník bol šikovný, pádľom vodu mútil,
nikoho z nás do vody nevykotil.

Pivo v pivovare si dospeláci chválili,
nám, deťom, ale ochutnať nedali.
V Muzeu kávy dozvedel som sa s úsmevom
na líčku,
že cibetky kakajú najlepšiu kávičku.

Na bojovom vozidle sme sa vozili po trati,
niektorí z nás skoro pustili do gati.
Trepalo s nami doľava aj doprava,
bola to veru skvelá zábava.

(Zdroj: súťažiaci 30. ročníka rodinného výletu)

Foto: Martina Humajová

TAJNIČKA

Vyriešením tajničky zistíte heslo z rodinných výletov, ktoré je v našej rodine veľmi obľúbené a bežne používané.

1.			10.			---		11.				---
2.		14.						---				
3.		7.				---						17.
4.					13.			---			9.	
5.				12.					---			
6.						16.	---					15.
7.						6.		---				
8.		4.						---				2.
9.			8.							---		3.
10.				5.				---				1.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.

--	--	--	--	--	--	--

8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- Dedinka pri Jánošíkových dierach – krstné meno dcéry Silvie a Vladka Kovárovcov.
- Názov novej knihy Mira Jila – aktuálne ročné obdobie.
- Zaniknutá dedinka v Turci – slovenská rieka, ktorú splavovala rodina Šutinská.
- Mesto, v ktorom sa narodila Sára Chudá – uveďte tvar slovesa bývať v 3. osobe jednotného čísla.
- Talianske mesto, ktoré navštívila v septembri Martina Humajová – meniny má 24. decembra.
- Reštaurácia, ktorú ako architektka navrhovala Silvia Kovárová - krstné meno dcéry Dominiky Smídovej.
- Stát, ktorý navštívil v septembri Peter Chudý – dolná končatina.
- Dedinka, v ktorej sa nachádza Múzeum kávy – priezvisko literárneho kritika, účastníka besedy k novej knihe Petra Šlosera.
- Odbor, ktorému sa venujú Petra Humajová a Adrián Mečiar na online krúžku – SPZ Trnavy.
- Doplň názov tretej knihy Petra Šlosera: Policajná ... – priezvisko francúzskeho politika, tzv. chameleóna.

Maťka Humajová

OSEMSMEROVKA

„Ako dlho denne spíte?“

„Asi tri hodiny.“

„A nie je to trochu málo?“

„Ani nie, ... (4, 4, 4, 5, 1, 4).“

E	A	A	I	G	Ó	L	O	I	C	O	S	T	R	D	O	J	O	A	C	I	L	A	P	
A	I	K	K	Ľ	A	Č	A	D	L	O	N	A	I	Y	K	A	S	K	A	D	É	R	A	
A	N	Č	I	T	Á	D	I	D	N	A	K	L	A	N	E	S	E	Ň	R	Š	T	N	N	
N	K	I	I	R	I	E	K	A	L	E	A	T	C	A	N	N	S	E	T	A	E	I	O	
O	A	B	N	L	B	S	P	O	T	V	Ľ	I	I	M	I	O	I	R	Ň	N	S	K	R	
N	B	E	Í	Ó	H	A	Z	A	N	L	Ú	M	S	I	C	V	P	A	N	E	E	A	Á	
Y	I	D	E	N	T	I	F	I	K	Á	C	I	A	K	A	I	D	I	M	É	S	G	M	
M	N	Á	K	A	K	C	H	O	O	I	T	N	L	L	A	S	D	E	V	Í	N	Z	E	A
I	E	R	L	A	A	T	R	E	L	N	E	K	L	U	Ň	E	R	A	I	D	Z	A	J	
T	T	B	A	C	R	Y	M	K	O	E	C	Á	E	M	S	C	P	K	Ň	E	S	Á	B	
A	Í	A	S	I	A	O	A	Í	M	M	H	B	S	R	O	T	Á	M	R	O	F	N	I	
N	D	I	I	N	N	L	L	N	E	U	Á	E	N	A	A	Á	R	A	O	M	O	D	Ň	
A	E	F	F	T	T	Ó	I	D	T	R	Í	L	Í	O	K	V	N	Á	B	R	I	N	E	
N	M	A	I	S	É	G	T	E	E	T	R	A	K	T	H	I	Á	A	T	U	I	V	R	
Í	A	R	K	U	N	Ň	A	L	R	Š	A	K	R	Ú	Z	A	M	R	K	O	L	A	O	
R	G	G	Á	P	A	Ô	A	O	O	N	Á	R	J	U	D	I	K	A	T	Ú	R	A	K	
E	Ó	I	C	A	V	K	N	K	O	I	A	K	Š	U	B	Z	O	R	R	Ň	F	T	P	
L	G	L	I	K	A	D	E	R	N	Í	Č	K	A	R	A	B	Í	N	A	E	E	C	A	
A	I	A	A	B	E	C	E	D	A	I	C	Á	Z	I	R	O	G	E	T	A	K	I	I	
B	A	K	T	E	R	I	O	L	Ó	G	E	I	N	E	N	C	O	M	O	N	L	P	S	

ABECEDA, AGENT, ALBÍN, ANONYMITA, ARNIKA, BAKTERIOLÓG, BALERÍNA, BÁSEŇ, BAZÉN, BEDÁR, CENCÚĽ, DEMAGÓGIA, DEVÍN, DYNAMIKA, FABRIKA, FORMALITA, FÚKANÁ, IDENTIFIKÁCIA, IHLIČIE, ICTHYOLÓG, ILUSTRÁTOR, INFORMÁTOR, INŠTRUMENTÁL, INVALID, IZOLANT, JASNOVIDEC, JAZDIAREŇ, JESEŇ, JUDIKATÚRA, KÁBEL, KABINET, KADERNÍČKA, KALERÁB, KALIGRAFIA, KANDIDÁT, KAPUSTNICA, KARANTÉNA, KARABÍNA, KASKADÉR, KATEGORIZÁCIA, KAVIAREŇ, KERAMIKA, KILOMETER, KĽAČADLO, KLASIFIKÁCIA, KOLEDNÍK, KOREŇ, KÔŇ, KRMIVO, LASICA, LESNÍK, LIMIT, MAZÚRKA, MORIAK, NOHA, OKENICA, OKRASA, PALICA, PALUBA, PANORÁMA, PREDPIS, RAKETA, RÁNO, RIEKA, ROZBUŠKA, SIEŇ, SOCIOLÓGIA, SPLNOMOCNENIE, TÓNINA, TORTA, TRAKT, TRÁVA

Maťka Humajová

ANKETA

Ktorý zážitok sa vám ako prvý vybaví v mysli, keď začujete slovné spojenie rodinné výlety? Čo na nich najviac oceňujete a čo by ste im do ďalších rokov chceli zaželať?

Lenka Weissabelová s rodinou: „Jánošíkove diery – tie časy, keď sme ešte boli deti a na výlety chodili aj starkí. A čo sa týka tých posledných rokov, tak určite jazda tankom. Vaneske sa najviac páči atmosféra v autobuse a ochutnávka vín, Riki sa tiež pridáva k ochutnávke vín a môjmu manželovi Roderikovi sa najviac páči cuketa v tombole ☺.

Na výletoch najviac oceňujeme dobrú atmosféru, stretnutie s rodinou i známymi a spoločné prežitie dňa plného zábavy a smiechu. Do ďalších rokov prajeme organizátorom veľa inšpirácie a chuti do príprav ďalších výletov.“

Veronika Šutinská: „Ako prvý sa mi vždy vybaví zážitok z Dvorov nad Žitavou, ako sme tak degustovali rôzne druhy vín, a potom, keď sme vyšli von do horúčavy, zrazu samý rehot a už sme tancovali v kruhu a nechcelo sa nám ísť odtiaľ preč ☺.

Na výletoch najviac oceňujem súdržnosť a nadšenie všetkých účastníkov. Všetci sme zvedaví, čo nás čaká a čo navštívime. A toto všetko by nebolo bez najviac oceňovaného organizátora, nášho ocka. Preto mu do ďalších rokov prajeme pevné zdravie, lebo len on dokáže výlet takto zorganizovať a vdýchnuť mu i tú správnu dávku humoru, bez ktorej by to nebolo ono.“

Peter Lachký: „Tak s tými zážitkami by to bolo aj na štyri Maňe... Ale pre mňa bolo vždy najúžasnejšie, že kamkoľvek sme prišli a zahráli a zaspievali, či už to bolo v Liptovskom Trnenci v krčme, na Sliaci na letisku či vo Vyhniach v pivovare na dvore, ľudia naokolo sa bavili a páčilo sa im to. A nám tiež ☺.

A ešte sa mi pri tom slovnom spojení vždy vybaví tekvica. Nevie, prečo... ☺

Do ďalších rokov chcem popriať rodinným výletom a ich účastníkom nekonečný deň plný zážitkov a hlavne šťastný návrat domov v plnom zdraví.“

Eva Humajová: „Jánošíkove diery a to, že sme absolvovali turistické trasy i náučné spoznávanie, a to všetko v kruhu rodiny a so známymi v dobrej nálade. Aj náročné veci sa zvládali s ľahkosťou, napríklad Prosiecka dolina. Ako zdravotníčka som tiež veľmi oceňovala životodarnú infúziu s meruňkovicou, ktorú raz v autobuse zaviedla moja sesternica – takisto zdravotníčka Ivetka.

Na rodinných výletoch mám rada dobrú náladu, smiech do sýtosti, krásne spoznávanie Slovenska a že sa pri súťažiach aj z dospelých stanú na chvíľu deti a že sa všetci bez rozdielu veku dobre zabavia.

Do ďalších rokov nám želám ešte veľa, veľa zážitkov v kruhu blízkych. Ďakujem svojim bratom (organizátorovi a hosteske) za to, čo robia.“

Milan Petráš: „Každý rodinný výlet má svoje čaro. Najsilnejšie dojmy vo mne pretrvávajú vždy z toho posledného. Ešte aj teraz sa mi trasú kolená, keď si spomeniem, ako som tento rok – našťastie živý a zdravý – vystúpil z tanku, celý poŕfkaný blatom. Ráno netrpezlivo očakávam heslo, ktoré brat v úvode vysloví a v duchu ktorého sa potom nesie celý výlet.“

Pre mňa ani nie tak zážitky, ktoré na výlete prežívame, sú podstatné, ale to, že každý rok sa stretne celá rodina, naši priatelia či Necpalanka a prežijeme spoločne úžasný deň (i keď ten rezeň, ktorý sa mi vždy ujde, nie je na zahodenie). Panuje tu výborná atmosféra, pohoda a o zážitky (niekedy aj adrenalin) nikdy nie je núdza.

Nakoľko nikto z nás nemladne, verím, že táto pekná rodinná tradícia sa zachová a žezlo preberie po nás mladšia generácia, ktorá bude hľadať zaujímavé miesta i rôzne atrakcie, ktoré si môžeme spoločne pozrieť a zažiť nové dobrodružstvá.“

Martina Humajová: „Rodinné výlety ma sprevádzajú celým mojim životom. Už ako malinké dievčatko som sa na ne vždy veľmi tešila (niekedy až tak, že som sa z toho ráno povracala a nakoniec som nikam nemohla ísť ☹).“

Tých zážitkov, ktoré z nich máme, je tak veľa, že keby sme ich mali vymenovať, nestačilo by na to ani celé číslo Mane. A možno sme už veľa z nich aj pozabúdali... Co je ale dôležitejšie, to je ten pocit, ktorý sme pri nich prežívali, a ten je úplne jedinečný, neopakovateľný, neopísateľný a nezabudnuteľný.

Je to akcia, na ktorú účastníci už ráno prídu dobre naladení a neboja sa pustiť aj do vecí, ktoré by inak nerobili (ako napríklad plaviť sa na pltiach po Váhu, čo bolo síce dobrovoľné, ale kto by nešiel, tomu by sa všetci smiali ☺).

Organizátorom prajem do budúcich rokov veľa inšpirácie a skvelých nápadov a aby ich nikdy neopustila chuť tieto akcie organizovať, aby sme aj naďalej mohli takouto formou utužovať rodinné a susedské vzťahy.“

Elena Mečiarová: „Je to jeden deň plný zábavy a stretnutie sa rodiny. Oceňujem na ňom najmä možnosť poznávať naše Slovensko. Do budúcnosti rodinným výletom želim veľmi veľa dobrých stretnutí nielen rodiny, ale aj priateľov a znamých.“

Peter Petráš, organizátor: „Ako prvý mi zide na um Sliach, kde kvôli nám vzlietli lietadlá MIG 24. Ako organizátor oceňujem hlavne disciplínu všetkých zúčastnených – čo poviem, to sa robí. Do budúcich rokov by som výletu chcel zaželať hlavne dlhší autobus ☺.“

Erika Petrášová: „Zídu mi na um tri veľké zážitky. Prvý – tohtoročné tanky. Tam som tak kričala, že som na druhý deň normálne nemala hlas! A obula som si na výlet nové tenisky a celé boli špinavé, aj som ich dala opraviť, ale nezišlo to poriadne.“

Druhý zážitok – keď sme išli sedačkovou lanovkou z Chopku. Peťo nie že by si sadol na kraj, ale on si sadol ku mne do stredu a celý čas sme išli naklonení na jeden bok. Myslela som si, že vypadnem, kričala som – a všetci naokolo sa len smiali.“

A tretí zážitok – Súľovské skaly. Mala to byť len taká rovinka a hneď, ako sme

vyšli z autobusu, tak sme išli pomaly štvornožky.

Na výletoch najviac oceňujem množstvo zábavy a kreatívnych usporiadateľov. Do ďalších rokov im prajem aj naďalej pretrvávajúcu uvoľnenosť, zábavu i hostesku s dostatkom nepriateľa.“

Martin Humaj: „Je to stretnutie rodiny, susedov, známych, ktorého súčasťou je kapela, najväčší autobus v Prievidzi, dobrá nálada a celodenná autobusová hosteska. Program je vždy vymyslený na jednotku a všade vládne zábava a smiech.“

Matteo Zanini: „Je tam vždy super nálada, skvelí ľudia, no najsamlepšie sú súťaže ☺.“

Lýdia Mečiarová: „Mojím najväčším zážitkom bol prvý výlet, Terchová a výstup na Jánošíkove skaly (prekvapenie, nikto nič netušil) v šľapkách, sandáloch a nakoniec naboso ☺. Ale vyšla som až na samý vrch ☺. A z posledného výletu sa mi do pamäti najviac zafixovala adrenalínová jazda tankom.“

Najviac na rodinnom výlete oceňujem jeho prekvapivosť, vtipy, dobrú náladu po celý deň a objavovanie nových pekných miest na Slovensku. Organizátorom do ďalších rokov prajem zdravie, humor a dobrú náladu, ktorú už 30 rokov rozdávať v plne obsadenom autobuse. Veľké ďakujem!“

Stanislava Mečiarová: „Prvé výlety sú nezabudnuteľné – od výstupu na Jánošíkove diery (šmýkalo sa nám, padali sme) až po Vlkolíneč, kde miestny obyvateľ vyhánal z domu turistov (nie nás) bičom. A na záver prestávka či relax v krčme, kde to Necpalanka vždy riadne roztočila. Rodinný výlet, to je krásne strávený čas s krásnymi ľuďmi, z ktorého zostávajú krásne spomienky... A čakáme zas na ďalší výlet ☺.“

Silvia Kovárová, spoluorganizátorka: „Asi sa mi nevybaví konkrétny zážitok, ale skôr celý ten bajčiek „rodinný výlet“ s ľuďmi, ktorí naň chodia, s dobrou náladou, hrami a tombolou. Človek sa na ňom, či chce, či nechce, niečomu aj priučí, niečo sa dozvie a navštívi miesta, na ktoré by sa možno sám len tak nevybral... Vždy sa usmievam, keď si na čokoľvek z výletov spomeniem – sú plné radostných okamihov. Je to tradícia, bez ktorej si už leto neviem ani predstaviť.“

Oceňujem najmä to, že nech je situácia akákoľvek, vždy sa nájde za autobus ľudí, ktorí slepo dôverujú organizátorovi a neváhajú prísť o siedmej ráno na miesto odjazdu. Zároveň oceňujem, že ocko má vždy dostatok chuti a elánu výlet zorganizovať a zájsť na pivo s členmi tímu, kde sa vymýšľajú a domýšľajú jednotlivé časti a kde sa už všetci usmievame pri pomyslení na to, ako to bude vyzeráť. Uprimne? Často to vyzerá inak, ako si myslíme, že bude, pretože kreativita členov výletu je enormná a samozrejme, presahuje aj naše očakávania. Oceňujem aj to, že ľudia, ktorí na výlet idú, si neváhajú pripnúť „odznak“, zúčastniť sa hier a často si zo seba urobiť aj srandu – to sa dnes len tak nevidí.“

Do ďalšieho obdobia chcem rodinným výletom zaželať pevné zdravie a veľa šťastných kilometrov ☺.“

Za odpovede ďakuje
Petra Humajová

RODINNÉ VÝLETY – PRE RODINU? ČI AJ PRE CELÚ DEDINU ☺

Neviem, či si niekto v roku 1991, keď Peter Petráš po prvý raz zorganizoval výlet pre celú rodinu, na ktorý sa šlo autobusom, pomyslel, že také čosi by mohlo mať pokračovanie. No opak je pravdou. S výnimkou roku 1993 sa podujatie, ktoré vošlo do dejín Necpál pod názvom „rodinný výlet“, konalo každé leto. Zhromaždilo tak do svojej zbierky neveriteľných 30 ročníkov.

Prvé výlety vyzerali takmer rovnako. Chodilo sa totiž do Terchovej... Potom do Terchovej... A ešte do Terchovej... Až niekomu zišlo na um: A čo tak zmeniť trasu? Od tejto chvíle – od roku 1995 – sa ciele výletu začali meniť. Raz sa šlo z Necpál smerom na sever, inokedy smerom na západ, potom zas na juh alebo na východ... Účastníci výletu tak získali priam úctyhodný osobný zoznam navštívených slovenských pamätihodností.

Ale nielen o tom bol výlet... Išlo v prvom rade o zábavu. A tú zabezpečovali spolu s večným nositeľom skvelej nálady Petrom Petrášom i jeho rodinní „kumpáni“ a chýrna kapela Necpalanka, ktorá od začiatku cestovala s rodinou ako povinná výbava. V autobuse počas cesty vyhrávala ostošesť. A nielen v ňom. Výlet zväčša končil neplánovanou zábavou v ktorej dedinskej krčme, kde sa majitelia určite potešili zvýšeným tržbám, s ktorými v ten deň ani nerátali.

Novinky na výlete

Roky plynuli a pribúdali novinky. Zjavovali sa akosi „z ničoho nič“ a pomaly sa stávali súčasťou tohto skvelého podujatia. V roku 2001 to bolo okrášlenie autobusu plagátom s logom rodinného výletu a takisto označenie účastníkov výletu zlosovateľnými papierovými odznakmi. Tie vždy v novej a originálnej forme pripravovala pre výletníkov Silvia Petrášová, dnes už Kovárová.

Prvýkrát sa takisto konala tombola, ktorá mala len jednu cenu. Už v nasledujúci rok ich bolo deväť a teraz sa počet pohybuje aj okolo šesťdesiat...

V roku 2002 bola vytvorená Kropika rodinných výletov, kde sa účastníci vždy osobne zapisujú a počas cesty dopĺňajú priebežné poznámky. Jej konečnú vizáž vytvára opäť Silvia Kovárová.

V roku 2004 po prvýkrát prebehla súťaž Necpaloviny, odvtedy nenahraditeľná súčasť podujatia. Súťažné družstvá vytvorené z účastníkov zájazdu sa pretekajú v tvorivosti a šikovnosti a v snahe získať prvú cenu, ktorou je možnosť ísť na ďalší ročník výletu úplne zadarmo ☺!

Rokom 2006 začalo aj tvorenie hesiel zájazdu, ktoré často nemajú chybu. To prvé znelo: „Všade dobre, tak čo budeme doma?“ Odtedy výletníci vždy netrpezlivo čakajú, čo zas Peťo vymyslí – a veru sa majú na čo tešiť. Jeho originalite sa totiž medze nekladú:

„Nie je dôležité zvíťaziť, ale prežiť tú hanbu!“ (2008)

„Chytro sa rýchlo stane!“ (2011)

„Vítazi pijú od radosti, porazení od žiaľu, my od rána!“ (2013)

„Pálenka ešte nikdy nič nevyriešila – ale voda tiež nie!“ (2014)

„Kto neskoro chodí, býva ďaleko.“ (2016)

„Nežijeme preto, aby sme jedli, ale jeme preto, aby sme nepili nalačno.“ (2017)

„Co nemusíš urobiť dnes, ignoruj úplne!“ (2018)

„Lepšie je rýchlo sa zľaknúť ako pomaly sa báť.“ (2020)

„Komu sa nelení, tomu sa čudujem.“ (2021)

Od roku 2009 sa chodí na výlety veľkým, takmer 70-miestnym autobusom. V roku 1994 bol síce pokus ísť na výlet kvôli veľkému záujmu nie jedným, ale dvoma autobusmi... Keďže sa však týmto spôsobom zábava počas cesty „triestila“, organizátori sa zhodli na tom, že to nebol až taký dobrý nápad. Vyriešiť problém, čo urobiť s tými, ktorí sa nezmestia, pomohla Necpal'anom napokon až SAD Prievidza nákupom väčších autobusov do svojej „zbierky“ ☺. A dnes už využívajú aj služby iného dopravcu – súkromníka.

Kto, čo, kedy, kde

Kto vlastne na takéto výlety chodí? Pôvodne to bola ozaj prevažne rodina. Petrášová, Mečiarová, Humajová... Jednoducho tá okruhu Petra Petráša najbližšia. Postupne sa však začali pridávať susedia. Rodinní priatelia. Známi. A všetci chceli ísť aj o rok. Preto zaplniť autobus na rodinný výlet nikdy nebol problém.

Termín výletu sa zvyčajne dáva na prvú augustovú sobotu. V začiatkoch sa štartovalo od domu Peťa Petráša. Keďže však pre veľký autobus táto ulica nie je práve najvhodnejšia, „nástupište“ sa v ostatné roky presunulo na križovatku neďaleko kultúrneho domu. Tam, kde sa uzavretá „stará cesta“ spája s novou.

Odchádza sa vždy o siedmej ráno, návrat je pohyblivý. Najskôr sa však prichádza okolo deviatej večer.

Komfort cestovania tiež prešiel značným vývojom. Kým kedysi sa cestovalo starou „karosou“ a ako toalety často poslúžila kadejaká kukurica či hústie pri ceste (ako to bývalo za oných čias zvykom, keďže inej možnosti nebolo ☺), dnes sa účastníci výletu presúvajú pohodlne a kultivovane s pravidelnými zastávkami na čerpacích staniciach.

Zlepšilo sa i ozvučenie – krik cez hučiaci motor nahradil prenosný reproduktor a mikrofón. Takto má z výletu a komentárov počas neho zážitok naozaj každý.

Kuriózne sú dnes už i niektoré dávne ciele ciest. V roku 1999 bola napr. jedným z hlavných bodov programu návšteva obchodného domu Baumax v Banskej Bystrici, lebo také čosi bežný Necpal'an ešte nevidel ☺! V roku 2001 sa zas otvárali ústa od údivu nad obchodným domom Tesco v Trnave, kde výletníci dostali niekoľkohodinový rozchod. Dnes už tieto veci máme bežne aj v Prievidzi, vtedy ale boli veľkou raritou a mnohí účastníci výletu ich ozaj videli po prvý raz v živote.

Plné prekvapení

Pomaly sa stalo pravidlom, že ten, kto sa prihlasuje na výlet, vlastne ani nevie, kam sa ide. Napriek tomu účasť neklesá, práve naopak! Každý sa vystrojí do všetkých možných pozemných i poveternostných podmienok a nabalí si poriadnu dávku rezňov (po necpalsky „šniclí“), ktoré tvoria tradičnú celodennú stravu všetkých účastníkov výletu. (Inovácie v oblasti jedenia sa zväčša neujímajú ☺.) Táto

oblíbená necpalská pochůtka sa dokonca pretavila i do jednej z tradičných výletných súťaží, ktorá vyhodnocuje, kto z autobusu pripravil najväčšiu a kto najmenšiu šnicľu.

Počas výletov sa cieľom cesty stáva kadečo. Kultúrne pamiatky, hrady, zámky, kúpele, pešie zóny, príroda... Necpaľania si vďaka rodinným výletom prezreli napríklad Trenčiansky hrad, Devín, skalné obydlia v Brhlovciach, Štrbské pleso, Súľovské skaly, Manínsku tiesňavu... Pamätnou sa však pre nich isto stala návšteva motorestu Certova pec pri Piešťanoch, kde sa nečakane stali súčasťou svadby; Necpál pri Martine, kde boli prijatí samotným starostom; či Folkušovej, kde spôsobili tamojšiemu starostovi šok, keď doslova „vtrhli“ na jeho päťdesiatku... Dalo by sa o tom hovoriť hodiny. Ja však na tomto mieste už svoje rozprávanie končím.

Co by som však ešte na záver chcela zdôrazniť, to je skutočnosť, že na tieto výlety sa nechodí iba kvôli zábave. Hlavným cieľom je stráviť aspoň jeden deň v roku spoločne ako rodina. Utužiť vzájomné vzťahy, potešiť sa z blízkosti druhých či viac ich spoznať. Niečo spolu zažiť. A nezáleží na tom, či je táto naša rodina pokrvná, alebo susedská - necpalská. Všetci sú vítaní a prijímaní tak, ako to v dobrej rodine býva zvykom ☺.

Všetkým tápajúcim rodinný vzťahom by som bez váhania odporučila túto zázračnú výletnú pilulku Petra Petraša, ktorá sa užíva dobrovoľne, s chuťou a radosťou. Jej účinky sú totiž zaručené ☺!

Petra Humajová, účastníčka všetkých 30 rodinných výletov

Trasy rodinných výletov:

- 1991** – Jánošíkove diery – Terchová
- 1992** – Jánošíkove diery – Terchová
- 1994** – Jánošíkove diery – Terchová
- 1995** – Vlkolínec – Liptovský Mikuláš – Terchová
- 1996** – Jaskyňa slobody – Terchová
- 1997** – Oravská priehrada – Terchová
- 1998** – Vodné dielo Gabčíkovo – Agrokompex Nitra
- 1999** – Baumax Banská Bystrica – skanzen Pribylina
- 2000** – Banská Bystrica – Štrbské pleso
- 2001** – Trnava – Brezová pod Bradlom (Mohyla M. R. Štefánika)
- 2002** – Trenčín (centrum, hrad) – Trenčianske Teplice – Manínska tiesňava – Rajecká Lesná
- 2003** – Žilina (centrum) – Vychylovka – Jánošíkove diery
- 2004** – Brhlovce (skalné obydlia) – Komárno (námestie) – Devín – Bratislavský hrad
- 2005** – Banská Štiavnica (Štôľňa Bartolomej) – Kremnica (centrum) – Kremnické Bane (geografický stred Európy)
- 2006** – Badínsky prales – Spania dolina
- 2007** – Súľovské skaly – Terchová – Necpaly pri Martine – Folkušová
- 2008** – Lesnícky skanzen vo Vydrove – Necpaly pri Martine
- 2009** – Liptovský Mikuláš – westernové mestečko pri Tatralandii – Prosiecka dolina
- 2010** – Starohutský vodopád – kamenné more v Malej Lehote – Topoľčianky
- 2011** – splavovanie Váhu – Jánošíkove diery – Terchová
- 2012** – pivovar Steiger vo Vyhniach – Hrušov (folklórny festival Hontianska paráda)
- 2013** – jaskyňa Driny – Červený Kameň (hrad) – Schaubmarov mlyn pri Pezinku
- 2014** – letisko Sliac – Slovenská Ľupča (hrad) – Donovaly – vodný žľab Rakytovo

- 2015** – hrad Lietava – orloj Stará Bystrica – Terchová – motorest Eden v Šuji
2016 – Skalica – Kopčany – pivovar Holíč
2017 – Dvory nad Žitavou (ochutnávka vína) – vodný mlyn Kolárovo
2018 – Movino Veľký Krtíš (ochutnávka vína) – Chopok – motorest Trusalová
2019 – Château Krakovany (ochutnávka vína) – Vojenské historické múzeum v Piešťanoch – Piešťany – hrad Beckov
2020 – arborétum v Tesárskych Mlyňanoch – Tekovská hviezdáreň v Leviciach – Tajch v Novej Bani – kamenné more vo Vyhniach
2021 – splavovanie Oravy – Múzeum kávy v Krušetnici – tanky v Podbieli – motorest Trusalová

Kuriozity:

Maskot

Rodinný výlet má aj svoj symbol, maskota. Je ním členka rodiny a stála účastníčka výletov Martina Humajová, ktorá sa narodila 2. augusta 1991, teda približne v čase, keď sa konal prvý výlet.

Pokazený autobus

V roku 2000 sa cestou zo Štrbského plesa pokazil autobus. Stál odstavený na kraji diaľnice pred Liptovským Mikulášom a účastníci museli čakať na náhradný. Domov sa vrátili až okolo polnoci.

Iba polovica

V roku 2002 sa už účastníci rodinného výletu všade pohybovali označení. V Trenčianskych Tepliciach upúťali pozornosť istého predavača nanukov, ktorý sa Matky Humajovej, vtedy malého dievčatka, spýtal: „A to ste všetci rodina?“ Ona mu suverénne odpovedala: „Ale kdeže, to je iba polovica, ostatní sa ešte prechádzajú!“

Tombola

Losovanie tomboly na výlete má svoje presne pravidlá. Okrem moderátora Peťa Petráša je na ňom vždy prítomný „štátny notár Talír“ (v začiatkoch to býval Kamil Petráš) a „opozitný“, ktorý má za úlohu protirečiť. V roku 2002 bola počas losovania vznesená sťažnosť, že členovia komisie bozkávajú iba výherkyne pod tridsať rokov. Notár Talír (Kamil Petráš) na obvinenie pohotovo zareagoval slovami: „Viete čo pani, dajte si to písomne, podajte si to na poštu, zaplaťte dvadsaťpäťkorunový kolok...“ Keďže sa však dotyčná nedala umlčať, schytil ju a vybozkával na obe líca tak, že im až – ako sám povedal – „okuliare zaštrngali“ 😊.

Tekvica

Klávesák Necpalanky Peter Lachký tradične vyhráva v tombole tekvicu od tety Hely Mečiarovej. Keď ju v jeden rok nevyhral, okomentoval to na Facebooku slovami, že kvôli tomu bude mať pokazenú celú jeseň.

Ceny

Ceny do tomboly pripravujú samotní účastníci zájazdu a niekedy sú veľmi zaujímavé: 10 jázd vyťahom hore a dole vo vchode Petra Lachkého, predlekárska prvá pomoc (leukoplast), párik živých holubov, zbierka starých mobilov, nefunkčné nástenné hodiny... Stáva sa, že výhry sa do tomboly i vracajú. Kamil Petráš raz

venoval ako cenu vázičku, ktorú v niektorý z nasledujúcich rokov vyhral späť. „Ja sa jej snád' nezbavím!“ zvolal vtedy. Vzápätí ju okomentoval slovami: „Ale veď pekná je. Iba trochu krivo stojí...“ ☺

Elektrický výboj

Pri návšteve hradu Devín v roku 2004 bola práve búrka. Účastníkov výletu na hrade zastihol akýsi zvláštny elektrický výboj, pri ktorom im všetkým zrazu vlasy stáli „dupkom“. Skoda, že to nik nezachytil aspoň na fotoaparát...

Najstaršia a najmladší

V roku 2004 mala najstaršia účastníčka výletu 82 rokov a najmladší účastník 4 roky.

Mravce

V Baďínskom pralese v roku 2006 natrafili Kamil Petráš a Peter Lachký na obrovské mravenisko. Keď si ho dosýtosti poobzerali, Peter skonštatoval, že tie mravce sú v konečnom dôsledku veľmi sympatické. Najviac sa mu páčil jedinec štvrtý zľava s jemnými kučierkami ☺.

Charita

V roku 2007 sa v Necpaloch pri Martine odohrala i prvá „charitná akcia“ výletu. Pri losovaní tomboly sa naokolo začali tmojiť malé rímske i nerómske deti, očividne zo slabších sociálnych pomerov. Niektorí účastníci výletu im dali svoje čísla a deti tak domov priniesli množstvo užitočných vecí, ktoré v tombole povyhrávali.

Ako vždy

Keď sa výletu po prvýkrát zúčastnila spolužiačka Martiny Humajovej Elena Pipišková a nemohla za ten svet pochopiť, ako sa za jeden deň dá zažiť toľko úžasných vecí, Dominik Florián z Ujezdu u Brna, počúvajúc jej chválospev, iba flegmaticky skonštatoval: „To je tady vždycky tak...“ ☺

Družstvá

Na výlete zvyknú byť originálne aj názvy súťažiacich družstiev v Necpalovinách, ktoré si vymýšľajú účastníci sami. Súťažili tak napr. Necpalské kliešte, Koxovia, Ľapovci, Rajčuľa, Teenegeri po 50-tke, Veselí zubači, Pálené, HD – Hierge deti, Necpalské vajcia, Tukabel, Prievidzské tabletky, Fokoš či Tridsať hrmených.

Trampolína

V roku 2009 sa na výlete vo Western City neďaleko aquaparku Tatrallandia vybláznili nielen malé deti. Keďže na trampolíne nebolo žiadne upozornenie obmedzujúce váhu či vek, poriadne sa na nej vyskákali i tí starší. Daná skutočnosť vyznela komicky najmä v uvedomení si toho, čím sú tieto „deti“ vo svojom profesijnom živote: chemická inžinierka, učiteľka, tlmočníčka, právnička a architektka. V tejto chvíli však zabudli na akékoľvek spoločenské konvencie ☺.

Zakliesnený autobus

V roku 2009 sa po prvý raz šlo na výlet veľkým autobusom - a hneď sa to aj „vypomstilo“ ☹. V malej dedinke Prosiek sa autobus pri otáčaní tak zakliesnil, že sa viac nemohol pohnúť. Nepomohlo ani roztláčenie všetkých chlapov, ktorí boli nablízku. Napokon ho z jeho miesta musel dostať pomocou lana iný autobus.

Je ich viac!

Keď sa účastníci výletu v roku 2010 vyrojili v Malej Lehote, aby si tu prezreli kamenné more, náhodní okoloidúci s hrôzou v hlase zvolali: „Veď ich je viac ako nás tu všetkých dohromady!“

Upchaté diery

V roku 2011 takmer sedemdesiat nepcalských výletníkov spôsobilo v Jánošíkových dierach priam turistický kolaps. Keďže i ostatných turistov tam bolo v ten deň veľa a chodníčky boli úzke, Necpaľania v ten deň doslova diery doslova „upchali“.

Samá smola

Rok 2015 bol na výlete „rokom nešťastí“. Najskôr sa Peter Petráš pri schádzaní z Lietavského hradu pošmykol na štrku, spadol a zranil si nohu. Deň už „dochodil“ len s pomocou turistických paličiek. Sofér pri otáčaní narazil do dopravnej značky a rozbil zadné okno autobusu. Potom v Terchovej zaparkoval na parkovisku, z ktorého sme sa kvôli veľkému sklonu vozovky a dĺžke nášho autobusu nemohli dostať von. Pri pokusoch dostať sa odtiaľ odtrhol z autobusu aj ŠPZ. Napokon však všetko dobre dopadlo... Veď Petráš sa nikdy nevzdáva ☺!

Nepcalské pilulky

Keď sa v roku 2019 stal kapitánom jedného zo súťažných družstiev Matteo Zanini, on, napoly Slovak, ale občianstvom Talian šiel nahlásiť názov svojho súťažného družstva organizátorom. Členovia jeho družstva sa dohodli, že sa budú volať „Nepcalské pilulky“, ale kým prišiel k organizátorom, zabudol to a nahlásil ich ako „Prievidzské tabletky“. Potom vždy, keď sa im v nejakej úlohe nedarilo, musel z úst uja Peťa počúvať: „Keby ste tak boli Nepcalské

tabletky... Ale Prievidzské... Hm, hm.“ ☹

Nikdy predtým (a asi ani potom)

V roku 2020 vyšiel náš autobus tjež na miesto, kde takýto stroj nikdy predtým nevideli – do Tajchu v Novej Bani. Sofér našťastie problematické otáčanie napokon taktiež zvládol.

(Text bol pôvodne pripravený do publikácie *Nepcally (ne)zabudnuté* v roku 2015; doplnený bol pri príležitosti 30. ročníka rodinných výletov v roku 2021.)

RECEPTY

Lekvárové koláčiky

I. cesto: 20 dkg hladkej múky, 10 dkg smetolu, 10 dkg práškového cukru, 1 vajce, spolu zmiesime na hladké cesto, rozvalkáme na veľkosť plechu, uložíme na vymastený, vysypaný plech a potrieme slivkovým lekvárom.

II. cesto: 6 vajec, 15 dkg práškového cukru, 5 dkg kryštálového cukru (na sneh do bielkov), 20 dkg orechov, 1 PL kakaa. Žltky s cukrom vyšľaháme do peny, pridáme orechy, kakao a z bielkov a kryštálového cukru vyšľahaný tuhý sneh, opatrne premiešame, navrstvíme na cesto na plechu a upečieme.

Vychladnuté potrieme lekvárom a polejeme čokoládovou polevou. Pri krájaní nôž máčame v horúcej vode.

Lístkové pudingové rezy

Suroviny: 1 balenie lístkového cesta, 1 l mlieka, 3 vanilkové alebo citrónové pudingové prášky, 6 PL cukru

Postup: Z mlieka, cukru a pudingových práškov uvaríme hustý puding. Cesto rozdelíme na 2 diely. Jeden diel vyvalkáme na veľkosť menšieho plechu, ktorý sme vyložili papierom na pečenie, uložíme naň cesto, hneď rozvalkáme, pripravíme aj druhý plát. Ešte dosť teplý puding vylejeme na pripravený plát, urovnáme,

prikryjeme druhým plátom a vo vyhriatej rúre na 230 °C upečieme do ružova. Pre zmenu môžeme do pudingu primiešať nadrobno nakrájané ovocie. Vychladnuté pocukríme alebo ozdobíme šľahačkou a ovocím.

Škvarkové zákusky

Spracujeme 20 dkg hladkej múky, 12 dkg mletých škvarkov, 4 dkg masť, 1 žltok, 10 dkg práškového cukru, 1/2 CL prášku do pečiva, trochu citrónovej kôry (pri miesení, ak treba, môžeme pridať trochu škvarkov alebo múky, podľa toho, ako masné sú škvarky). Cesto vyvalkáme na plát 1/2 cm hrúbky a potrieme bielkovou polevou: 1 bielok a 10 dkg preosiateho práškového cukru dobre vymiešame, ak je bielok väčší, pridáme cukor, vykrajujeme mesiačky, štvorčeky, uložíme na plech vyložený papierom na pečenie, ozdobíme kúskom orecha a doružova upečieme. (Kúsky môžeme natierať aj na plechu, ale rýchlejšie je natrieť plát, pokrúvať štvorce, tyčinky..., spolu viac kusov obracačkou preložiť na plech a tam ich od seba oddeliť; na skúšku môžeme upiecť najprv 5 – 6 kusov.)

Recepty vyskúšala, vylepšila a dobrú chuť všetkým želá
Filomena Petrášová

Nedávno som pri upratovaní našla svoj zápisník so zámkom na kľúčik, ktorý mi pred rokmi darovala teta Ivetka Floriánová. Otvorila som ho, čo je v ňom... A našla som zápisky z dvoch rodinných výletov 😊! No čo sa už len do tohto čísla Mane môže hodiť viac 😊?

Terchová 5. 8. 1995

Ráno som sa zobudila skôr. Musela som sa ponáhľať s učesaním, oblečením... A mala som dôvod. Veď sa ide do Terchovej!

O 7:30 hod. sme celá rodina boli pripravení vyštartovať. Ujo šofér naštartoval. Autobus sa pohol. Cestou tam sme si rozprávali so Silviou naše zážitky a sny. Sedeli sme na zadnom sedadle – tzv. detskom. Mašktili sme a veľa pili. Preto sme mali viac zastávok.

Videli sme pekné kostoly, cintoríny, dokonca aj rieky Váh, Turiec a Orava. No najviac sa mi páčil kopec, na vrchu skala, nižšie stromy a okolo neho širočizný a dlhý Váh. Videla som aj zrúcaninu hradu, ktorá bola krásna. Aký mohol byť hrad? A samozrejme, že ja a Silvia sme kývali šoférom áut. Väčšinou nám zakývali aj oni.

Po dlhej ceste sme zastali vo Vlkolínci. Išli sme si prezrieť krásne drevené domčeky a krásny kostol, pred ktorým boli obrovské sochy Panny Márie a Bernadety. Potom sme znovu vyštartovali. Asi opol hodinu sme prišli do Liptovského Mikuláša. Išli sme si prezrieť Jánošíkovu krčmu a krásne maľby Jánošíka sa nám veľmi páčili. O ulicu ďalej bola krčma, v ktorej naša kapela vyhrávala.

Z Liptovského Mikuláša sme konečne vyštartovali do Terchovej. Keď sme ju zbádali, zazneli výkriky: „Hurá!“ No prekvapilo nás počasie. Len čo sme zaparkovali, začalo pršať. Ja, rodičia a súrodenci sme sa išli skryť do kostola. Medzitým začalo liať a do kostola sme prišli mokří ako myši. Keď prestalo pršať, pri kostole sme objavili lurdskú kaplnku s krásnou sochou Panny Márie.

Potom sme išli na jarmok. Bolo tam veľa kolotočov; autička, veľký a malý kolotoč, strigy a loď. Kúpili sme si teplákové súpravy a vozili sme sa na malom kolotoči. Po nákupoch sme sa štvorali k obrovskej soche Jánošíka. Videli sme odtiaľ celú Terchovú a šibenicu, kde obesili Jánošíka. Teta Ivetka a ujo Zdenko nás odfotili. Potom sme zišli dole a pozerali sme sa na program.

Asi o hodinu sme išli do krčmy, kde už veselo vyhrávala Necpalanka. Ja som si vypila malinovku. Pri krčme ťiekol Biely potok. Po schodoch sme zliezli k vode a čľapkali sme sa. Jeden ujo nám zadarmo dal dýňu.

Potom sme nastúpili do autobusu a o veľkú chvíľu sme vyštartovali. Cestou nám kapela stále hrala a Silvia, Matka a Patrik si aj pospali. Autobus musel náhle zašťať, lebo ja a Silvia som súrne musela ísť na WC. Keď sme prechádzali okolo školy v prírode v Kláčne, v našej izbe sa svietilo.

Potom o dvadsať minút sme prišli pri uja Pet'a a vystúpili sme. Kapela zahrala a my sme sa pomaly rozchádzali. Keď sme prišli domov, zaspali sme, akoby nás do vody hodil.

Rodinný výlet 2. 8. 1997

Vstali sme nezvyčajne skoro. Prečo? Dôvod bol jednoduchý. Rodinný výlet. Rýchlo sme balili najpotrebnejšie veci, najedli sme sa, prezliekli, učesali, umyli a o 7:00 hod. sme boli pripravení vyštartovať. Naše mysle však na chvíľu zahalil smútok, lebo starkého boleli kríže a nemohol ísť s nami.

Smútok sa však o chvíľu vytratil. Na vtipoch starejšieho a poznámkach uja Kamila sa smial celý autobus. O niekoľko hodín sme dorazili na Oravu.

V neustálom daždi sme prišli pri obrovskú Oravskú priehradu. Loď nás už čakala. Museli sme ísť kvôli dažďu do jej vnútra, no i tak sme všetko videli. Cestou starejší znova rozprával vtipy. Zastávku sme mali na ostrove uprostred Oravskej priehrady. Prehliadli sme si galériu v kostole, sochu Antona Bernoláka a mapu Oravy. O 25 minút loď vyrazila do prístavu.

Cesta loďou sa každému veľmi páčila a určite nám ju spríjemnil aj starejší a jeho vtipy. Teraz bola na rade Terchová. Autobus zastavil skoro pri Jánošíkovej krčme, delil nás od nej len potok. Ešte stále pršalo, no i napriek tomu sme sa všetci vybrali na jarmok. Ani tam nemali nič dobré, až na dve veci: farbičky v jednej ceruzke a varenú kukuricu, ale veľmi drahú.

Nemohli sme ísť k plechovému Jánošíkovi, lebo bolo klzko, a tak sme išli do terchovského kostola. Očaril nás prekrásny obrovský drevený betlehem. Každá postava v ňom niečo robila. V maštaľke sa všetci klaňali, v zámku sa zažínalo, chodili vojaci, tancovala tanečnica, jeden kňaz kadil a druhý dvíhal dieťa, hrala muzika, chodili pútnici, prišli traja králi, pastier so psom naháňal medveďa, čo ukradol ovcu, barany sa bili... A to som ani zďaleka nevy písala všetko. V kostole hrala aj Žilinská filharmónia s Daliborom Karvayom.

Z kostola sme išli do Jánošíkovej krčmy, kde hrala naša Necpalanka. Zatancovali sme si a o 18:30 hod. sme vyrazili domov. V autobuse si Patrik, Erik, Ivo, Maťo a Maťo, Tibor, Silvia a Zuzka vybili poslednú energiu. Po príchode domov sme po pekne strávenom dni hneď zaspali.

Do denníčka si zapísala: Petra Humajová

Maňa

Vydáva: Tetulienka Marulienka

Adresa: Veľkonecpalská 117, Prievidza; Tel.: 048/5419957; Mobil: 0904 197 251

E-mail: redakcia@casopis-mana.sk, humajova.petra@gmail.com

Redaktori: Petra Humajová, Martinka Humajová

Foto: Archív rodiny a rodinných priateľov. Foto na obálke: Ladislav Mečiar

Grafická úprava a tlač: Ladislav Mečiar

A na záver... A na záver... A na záver...

V päťdesiatstupňovom mraze sa vracia Eskimák do svojho iglu, keď pred vchodom uvidí zabitého medveda. Prekvapene sa pýta manželky:

„Ako si ho, prosím ťa, zabila?“

„Práštila som ho tým bumerangom, čo máš pri posteli.“

Eskimák na to nazlostene:

„Keď sa ešte raz dotkneš mojich ponožiek, tak ti zlomím deku!“

Otec priviedol domov obrovského psa.

Syn sa pýta:

„Povedz mi, oci, ten pes je pre mňa či ja pre neho?“

Do lekárne vojde päťročný chlapec, postaví sa na špičky, aby videl pult, a hovorí lekárnikovi:

„Mám kúpiť liek, ale zabudol som, ako sa volá. Viem len, že obsahuje methylaminodiethylphenylaphtol.“

Policajt zastaví vodiča, ktorý sa dopustil dopravného priestupku:

„Poznáte dopravné predpisy?“

„A čo by ste potrebovali vedieť?“

„Oci, potreboval by som do počítača nový hardisk.“

„A kúzelné slovíčko?“

„Do kelu! Dnes je už všetko zaheslované!“

Chlapík príde na políciu a už od dverí kričí:

„Ukradli mi bicykel!“

Policajt na to:

„No a čo, nám ukradli auto!“

Stretnú sa dvaja kamaráti.

„Počul som, že si bol včera na svadbe. Čo sa tam podávalo?“

„Najmä ruky...“

„Tvoje kone fajčia?“

„Nie.“

„Tak potom horí stajňa.“

Kohút ukazuje sľepkam pštosie vajce:

„Vážené, nekritizujem, len ukazujem, čo sa vyrába v zahraničí...“

Dáma si kupuje papagája a jedného si vyberie:

„Tak čo, hlupáčik, vieš rozprávať?“

„To vieš, že hej. A čo ty? Vieš lietať?“

Pri dedinskom potoku sedí rybár s udicou. Po chvíľke k nemu podíde muž, slušne pozdraví a vraví:

„Som miestny kronikár. Keby ste niečo chytili, tak mi to láskavo oznámte. Naposledy tu bola chytená ryba 10. júla roku Pána 1652.“

Móricko ide s mamou nakupovať. Na ulici ich stretne susedka.

„Ten váš chlapec sa vám tak podobá! Oči má úplne po vás.“

„Ale ústa a nos má po otcovi,“ oponuje mama.

„A nohavice mám po staršom bratovi a tričko po bratrancovi,“ dodá Móricko.

„A teraz,“ hovorí učiteľ matematiky, „sme sa dopracovali k výsledku, že x sa rovná nule.“

Z poslednej lavice sa ozve:

„Toľko počítania a nakoniec pre nič!“

